

Yhteenvedo Ralf Forsströmin Almintalossa 2018 järjestettävään näyttelysarjaan liittyvästä ristiriitatilanteesta

Ralf Forsströmin Almintalossa järjestettävän näyttelysarjan ympärillä käytävällä polemiikilla, joka sai alkunsa avajaistilaisuuden alla ilmestyneen pääkirjoitustekstin ja seikkaperäisen haastattelun (LS 15.6.2018) sekä kulttuurilautakunnan puheenjohtaja Thomas Rosenbergin vastineen (LS 19.6.2018) myötä, on pitkä historia, jota on dokumentoitu tammikuusta 2017 alkaen.

Tämä selvitys on kaksiosainen. Osa I on kooste virallisesta päätöksenteosta ja osassa II selvitellään muuta olennaista tietoa hankkeeseen liittyen, pääasiassa virkamiestasolta.

I Muodollinen päätöksenteko

1. Ajatuksen Ralf Forsströmin kokoelmien näyttelystä esitti lautakunnan jäsen Nina Björkman-Nystén vastavalitun kulttuurilautakunnan ensimmäisessä kokouksessa 22.8.2017 kohdassa Muut asiat.

Päätettiin, että puheenjohtaja Thomas Rosenberg, museointendentti Ulrika Rosendahl ja kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö Leif Eriksson tapaavat Ralf Forsströmin keskustellakseen asiasta (KL 22.8.2018, § 44).

2. Hanketta käsiteltiin ensimmäisen kerran kulttuurilautakunnan seuraavassa kokouksessa 19.9.2017. Sitä edelsi käynti Ralf Forsströmin luona juuri ennen kokousta, kun lautakunnan jäsenille järjestettiin esittelykierrros taiteilijakodissa. Kokouksen valmistelusta ilmeni, että Forsström suunnittelee viisi kuukautta kestäväää näyttelyä koko Almintalossa. Sen jälkeen on suunnitteilla useita näyttelyitä, joissa esitellään muita paikallisia taiteilijakoteja alakerroksessa. Forsström haluaa olla koko hankkeen taiteellinen johtaja.

Tunnelma Ralf Forsströmin kotiin tehdyn vierailun aikana oli positiivinen, kuten myös asian käsittely lautakunnan kokouksessa. Monia kysymyksiä esitettiin, etenkin koskien kokoelmien kuljetusta Forsströmin eri kodeista, lähinnä Balin kodista.

Päätettiin antaa lautakunnan puheenjohtaja Thomas Rosenbergille, museointendentti Ulrika Rosendahlille, Almintalon kulttuurituottaja Sini Näpälle ja kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö Leif Erikssonille tehtäväksi käydä neuvotteluja Forsströmin kanssa Almintalon näyttelyistä ja järjestelyistä 2018 (KL 19.9.2017, § 48).

3. Toinen, ja viimeinen kerta, kun lautakunta teki asiassa päätöksiä, oli 31.10.2017, jolloin neuvottelujen tulokset esiteltiin lautakunnalle. Valmistelussa ehdotettiin, että näyttelysarja ”Pieni kaupunki – taiteen suurkaupunki” järjestetään Almintalossa toukokuusta 2018 alkaen jatkuen talveen 2019. Ehdotuksessa mainittiin, että sarjan budjetti saa olla korkeintaan 16 000 euroa. Taideteosten vakuutukset eivät sisälly summaan. Kokoelmien kuljetukset Balilta herättivät eniten ja kriittisimpiä kysymyksiä, sekä taloudellisista että periaatteellisista syistä.

Päätettiin järjestää näyttelysarja ehdotuksen mukaisesti, eli ensin Ralf Forsströmin näyttely kesän alusta syyskuun 2018 loppuun ja sen jälkeen taidekokoelmat Loviisan eri kulttuurikodeista.

Koko sarjan budjetiksi vahvistettiin 16 000 euroa. Summaan eivät sisälly näyttelyvakuutukset. Edelleen todettiin, että Forsström tuo taide-esineet omissa nimissään Aasiasta ja vastaa niistä. Lopuksi kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikölle annettiin tehtäväksi viimeisteillä ja solmia sopimus esitetyn sopimusluonnoksen mukaisesti.

4. Tämän jälkeen hanketta ei otettu käsittelyyn lautakunnan jäljellä olevissa kokouksissa talvella ja keväällä 2018, lukuun ottamassa lyhyttä tiedotusta hankkeen etenemisestä lautakunnan kokouksissa 11.4.2018 ja 8.5.2018 kohdassa Muut asiat (KL 11.4.2018, § 31 ja 8.5.2018, § 37. Edellisessä Kalevi Lappalainen kysyi hankkeen etenemisestä ja jälkimmäisessä Mats Eriksson esitti saman kysymyksen.

Sopimuksen allekirjoittivat sivistysjohtaja Thomas Grönholm ja taiteellinen johtaja Ralf Forsström 7.11.2017. Sopimuksen mukaan Forsström on koko sarjan taiteellinen johtaja. Lisäksi nimetään näyttelykomitea, joka kokoontuu tarvittaessa ja koostuu kulttuuritoimiston työntekijöistä ja Ralf Forsströmistä, kulttuurituottaja Sini Näpän ollessa näyttelysihteeri. Sopimuksessa sovitaan tarkemmin kustannusten ja vastuiden jakautumisesta.

II Hankkeeseen liittyvä virkamiesvalmistelu

1. Hanke on ollut vireillä tammikuusta 2017 lähtien. Alussa se tuli toteuttaa Loviisan kaupungin kulttuuritoimiston ja Loviisan Taidekeskuksen Tukiyhdistys ry:n välisenä yhteistyönä. Leif Eriksson oli tietoinen hankkeesta alusta alkaen. Käytännössä keskusteluja käytiin kulttuurituottaja Sini Näpän (Loviisan kaupunki), Lotta Suomalaisen (osa-aikainen hankevastaava, Loviisan Taidekeskuksen Tukiyhdistys ry) ja Nina Björkman-Nysténin (projektisihteeri, Loviisan Taidekeskuksen Tukiyhdistys ry) välillä. Loppukesällä kävi selväksi, ettei Loviisan taidekeskuksen Tukiyhdistys toteuta hanketta, mutta keskustelut kaupungin kanssa jatkuivat. Nina Björkman-Nystén nimitettiin lehdistövastaavaksi ilman palkkiota Ralf Forsströmin toimesta eikä Ralf Forsströmille maksettaisi palkkiota. Lautakunnan päätöksenteko ilmenee otsikon "I Muodollinen päätöksenteko" alta.

2. 31.10.2017 jälkeen hanketta ei siis otettu enää erillisenä asiana kulttuurilautakunnan esityslistalle. Päätökset tehtiin tämän jälkeen virkamiestasolla, lähinnä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö Leif Erikssonin ja/tai sivistysjohtaja Thomas Grönholmin toimesta.

3. Talvella 2018 tapahtui samanaikaisesti muutoksia kulttuuritoimiston sisällä. Sirpa Flinckin jälkeen vapautunut virka julistettiin auki ja 17 hakijasta Sini Näppä nimettiin virkaan. Hän irtisanoutui saman tien, koska oli saanut viran toiselta paikkakunnalta. Tilalle kulttuurituottajiksi valittiin Näppää lähinnä olevista hakijoista Paola Dadda ja Nina Wiklund kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikön virkamiespäätöksellä. Valintaprosessissa oli mukana kulttuurilautakunnan nimeämä

haastatteluryhmä. Wiklund nimitettiin määräaikaiseen kulttuurituottajan virkaan ajalle 26.2.2018–30.9.2019 (KL 7.2.2018, § 19, muut asiat).

4. Osa kaupungin johtoryhmän jäsenistä keskusteli kulttuuritoimen henkilöstöongelmista ja asiaa käsittelivät edelleen Thomas Grönholm, Leif Eriksson ja matkailusihteeri Lilian Järvinen. Ehdotettiin, että Nina Wiklundille tarjottaisiin työtä Loviisan leirintäalueella. Hän hyväksyi tarjouksen. Wiklund irtisanoutui tehtävästään 18.5.2018.

5. Koska kumpikaan kulttuurituottajista ei voinut työskennellä näyttelysarjan parissa, palkattiin tehtävään Leif Erikssonin virkamiespäätöksellä 1.6.2018 osa-aikaisena Mimosa Elo.

Näyttely saatiin lopulta valmiiksi, tosin hieman myöhässä. Tämä johtui siitä, että Almintalon tiloja tarvittiin toukokuussa lyhyellä varoitusaajalla suomenkielisen alakoulun käyttöön (vrt. KL 11.4.2018, § 31, muuta asiat). Näyttelyn rakentaminen ilman kulttuuritoimiston henkilökunnan apua vaati valtavan työpanoksen, etenkin Ralf Forsströmiltä ja Nina Björkman-Nysténiltä, loppuvaiheessa myös Mimosa Eloilta.

Kukaan ei kiellä sitä, etteivätkö näyttely sinänsä ja sitä seurannut näyttelysarja ole fantastinen lisä Loviisan kulttuuritarjontaan. Meillä on kaikki syy olla ylpeitä, iloisia ja kiitollisia siitä, että Ralf Forsström on tarjonnut meille kaiken tämän.

Loviisa syyskuussa 2018